

การพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบล ของการกีฬาแห่งประเทศไทย

กาหลง เย็นจิตต์ และ ประทุม ม่วงมี

วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การกีฬา

มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) การกีฬาแห่งประเทศไทย ได้มีการจัดตั้ง ศูนย์กีฬาอำเภอและศูนย์กีฬาตำบลขึ้นทั่วประเทศ จำนวน 876 อำเภอ และ 6,747 ตำบล เพื่อทำหน้าที่ดำเนิน กิจกรรมการส่งเสริมกีฬาในท้องถิ่นตั้งแต่ระดับตำบลและเพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรกีฬาระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมการบริหารการกีฬา เนื่องจากการจัดตั้งและการดำเนินการของศูนย์กีฬาดังกล่าวยังคงค่อนข้างใหม่เมื่อเทียบกับการดำเนินงาน ส่วนอื่น ๆ ทางด้านการกีฬาของประเทศทำให้การดำเนินงานยังไม่มีรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมผู้วิจัยจึงเกิด แนวคิดในการทำวิจัยนี้ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีขึ้นเพื่อพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลให้มีเอกภาพและ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบ และมีการกระจายอำนาจกีฬาสู่ระดับท้องถิ่นอย่างทั่วถึงใน การพัฒนากีฬาตามแผนยุทธศาสตร์กีฬาแห่งชาติ 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน 2. ด้านการ พัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน 3. ด้านการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ 4. ด้านการพัฒนาการกีฬาเพื่ออาชีพ 5. ด้าน การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา 6. ด้านการพัฒนาการบริหารทางการกีฬา โดยการวิจัยครั้งนี้มีการ ดำเนินการ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่ม จำนวน 1,155 คน เป็นหัวหน้า สำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย ประจำจังหวัด จำนวน 63 คน เลขานุการศูนย์กีฬาตำบล จำนวน 364 คน ผู้ใช้ บริการศูนย์กีฬาตำบล จำนวน 728 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีค่าความเชื่อมั่น .96 นำ ปัญหาที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS แล้วจัดทำรูปแบบเพื่อดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คนตรวจสอบและผู้วิจัยพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบล

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอ รูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบล ตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ดังนี้ ด้านการพัฒนาขั้นพื้นฐานควรมีอาสาพัฒนาด้านการกีฬาของตำบล ด้านการพัฒนาเพื่อมวลชนควรมีสโมสรกีฬาให้มากขึ้น ด้านการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศควรมีการจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่องในทุกระดับ ด้านการ พัฒนากีฬาเพื่ออาชีพควรมีทำให้กีฬาในตำบลเป็นอาชีพมากขึ้น ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทางกีฬาควรจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาในตำบลเพื่อพัฒนานักกีฬาและผู้ใช้บริการ และทางด้านการบริหาร การกีฬา ควรมีโครงสร้างศูนย์กีฬาตำบลใหม่ ที่ประกอบด้วยประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธาน และมี คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านมาเป็นกรรมการ ผู้แทนการกีฬาแห่งประเทศไทยประจำ ตำบล ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนชมรม กีฬาในตำบลทุกชมรมกีฬา และกรรมการอาสาจากการแต่งตั้งของประธาน ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น กรรมการและเลขานุการศูนย์กีฬาตำบล และเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ด้านกีฬาของตำบลเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ศูนย์กีฬาตำบล

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารการกีฬา / ศูนย์กีฬาตำบล / การกีฬาแห่งประเทศไทย

Abstract

The Sports Authority of Thailand had established 876 District and 6,747 Sub-district Sport Centers under the 3rd National Sport Development Plan (B.E 2545-2549). The purpose of the centers were to promote and administer local sport programs. Since the establishment of sport centers was relatively new, there was still a search for a more effective organizational model. The purpose of this research was to develop an organization model of the sport centers with the concept of decentralization under 6 strategic aspects specified under the 3rd National Sport Plan, i.e. 1) Basic Sport Development, 2) Mass Sport Development, 3) Elite Sport Development, 4) Profession Sports Development, 5). Development of Science and Technology, 6) Improvement of Sport Administration. The research had two phases. In Phase I, attempt was made to study problems involved in sport program of the centers. Participants in this phase (N=1,155), selected randomly, were 63 Office Directors of Provincial branch of Sports Authority of Thailand, 364 Secretaries of Sub-District Sport Centers, and 728 persons using the services at the Sport Centers. A rating- scale type questionnaire, with reliability of .96, was used for data collection. All problems indicated by respondents were analyzed with SPSS program and an organizational model for Sub-District Sport Center was proposed. In Phase II, the model was sent to 19 experts for comments and suggestions. The researcher used such comments and suggestion to modify the model. In this newly proposed model, the researcher propose the followings: 1) a need for volunteers to work for Basic Sport Development programs, 2) a need for more facilities for Mass Sport Development Plan, 3) a need for more Professional Sport at Tambon level, 5) a need for Tambon Sport Science Center, and 6) a need for new Organization of Tambon Sport Center that includes the following persons as the administrative committee : President of Tambon Administrative Organization as chair, and member from village representatives, Tambon's SAT representative, representatives from the Ministry of Interior, and Ministry of Public Health, representatives from Tambon's sport clubs, and persons appointed by the chair.

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมให้ได้ผล จะต้องเน้นในการพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศเป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบคลุม ชุมชน และสังคมให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย โดยมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ การออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะสามารถช่วยพัฒนาคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2544) ในปีงบประมาณ 2543 การกีฬาแห่งประเทศไทย ได้มีการจัดตั้งศูนย์กีฬาตำบลขึ้นทั่วประเทศ จำนวน 6,747 ตำบล เพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานส่งเสริมกีฬาในท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับตำบลและเพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรกีฬาระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมการบริหารการกีฬา ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2540-2544 จากการประเมินผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ระยะเวลาแผน พ.ศ. 2540-2542 พบว่า การบริหารจัดการองค์กรในการพัฒนาการกีฬาทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพ ขาดการประสานงานร่วมมือไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งไม่ได้กระจายอำนาจให้ส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการที่บริหารงานและดำเนินการอย่างทั่วถึง ตลอดจนการขยายเครือข่ายของชมรมและสโมสรกีฬาสู่ระดับตำบลไม่แพร่หลาย (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2544) ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินของ

การกีฬาแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับโครงการจัดตั้งศูนย์กีฬาตำบล พบว่า ศูนย์กีฬาตำบล มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและส่งเสริมกีฬาทั้งในด้านการบริหาร การจัดการกีฬารวมทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมกีฬา (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2544) อีกทั้งจากการศึกษาของ นัยนา หันมี (2542) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานด้านการกีฬาขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าปัญหาการดำเนินงานด้านการกีฬาในองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องปรับปรุงตามลำดับได้แก่ ด้านการจัดองค์กร การจัดบุคลากร การวางแผน การอำนวยความสะดวก การรายงานผล งบประมาณ และการประสานงานจากสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและมีความประสงค์ที่จะพัฒนาองค์การกีฬาระดับท้องถิ่นให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบ และมีการกระจายอำนาจการกีฬาสู่ระดับท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลของการกีฬาแห่งประเทศไทยว่าควรจะมีการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการพัฒนาศูนย์กีฬาตำบล ให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางด้านกีฬาในระดับตำบลตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลของการกีฬาแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไข้ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลของการกีฬาแห่งประเทศไทย
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลของการกีฬาแห่งประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,156 คน แยกเป็น

1. กลุ่มประชากรที่เป็นหัวหน้าสำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย จำนวน 75 จังหวัด จำนวน 75 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 63 คน โดยเทียบตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)
2. กลุ่มประชากรที่เป็นเลขานุการศูนย์กีฬาตำบล จำนวน 6,747 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน โดยเทียบตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย แบบใช้ตารางสุ่ม
3. กลุ่มตัวอย่างจากผู้ใช้บริการศูนย์กีฬาตำบล ๆ ละ 2 คน เป็นเพศชาย 1 คนและ หญิง 1 คน จำนวน 728 คนโดยกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้มีมาจากตำบลที่ได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างร่วมกับเลขานุการศูนย์กีฬาตำบล
4. เมื่อได้ปัญหาจากการศึกษาแล้ว นำมาวิเคราะห์ปัญหาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบล

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบ นำ (MODEL) รูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลที่พัฒนาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน ตรวจสอบรูปแบบ และผู้วิจัยเสนอรูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลของการกีฬาแห่งประเทศไทย

ตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรอิสระ กลุ่มผู้บริหาร คือ หัวหน้าสำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย เลขานุการศูนย์กีฬาตำบล และกลุ่มผู้มาใช้บริการ คือ ประชาชนในพื้นที่ศูนย์กีฬาตำบล ที่เป็นที่ตั้งของศูนย์กีฬาตำบลในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลของการกีฬาแห่งประเทศไทย ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนากีฬาเพื่อสุขภาพ ด้านการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา และด้านการพัฒนาการบริหารการกีฬา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง มีค่าความเชื่อมั่น .96

การวิเคราะห์ข้อมูล นำปัญหาที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในรูปตารางและความเรียง และนำรูปแบบที่พัฒนาแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว
นำเสนอในรูปตารางโครงสร้างและความเรียง

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาในการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบล ตามความคิดเห็นของหัวหน้าสำนักงานการศึกษา
แห่งประเทศไทย เลขาธิการศูนย์กีฬาตำบล และผู้ใช้บริการศูนย์กีฬาตำบล มีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.04
2. ด้านการพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชนพบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.07
3. ด้านการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศพบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.09
4. ด้านการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพพบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.09
5. ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬาพบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.35
6. ด้านการพัฒนากาการบริหารทางการกีฬาพบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
ในเรื่องการวางแผน ค่าเฉลี่ย 3.25 เรื่องบุคลากร ค่าเฉลี่ย 3.45 เรื่องการจัดองค์กร ค่าเฉลี่ย 3.10 เรื่อง
การอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ย 3.07 เรื่องการประสานงาน ค่าเฉลี่ย 3.00 เรื่องการรายงานผล ค่าเฉลี่ย 3.39
เรื่องงบประมาณ ค่าเฉลี่ย 3.29

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลจากปัญหาพบประเด็นสำคัญในการพัฒนารูปแบบ
การดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบล แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ หลังจากให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยในรูปแบบการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ รวมทั้งโครงสร้าง
ศูนย์กีฬาตำบล อัตราร้อยละ 100 ดังนี้

รูปแบบการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลที่ควรจะเป็นมีดังนี้

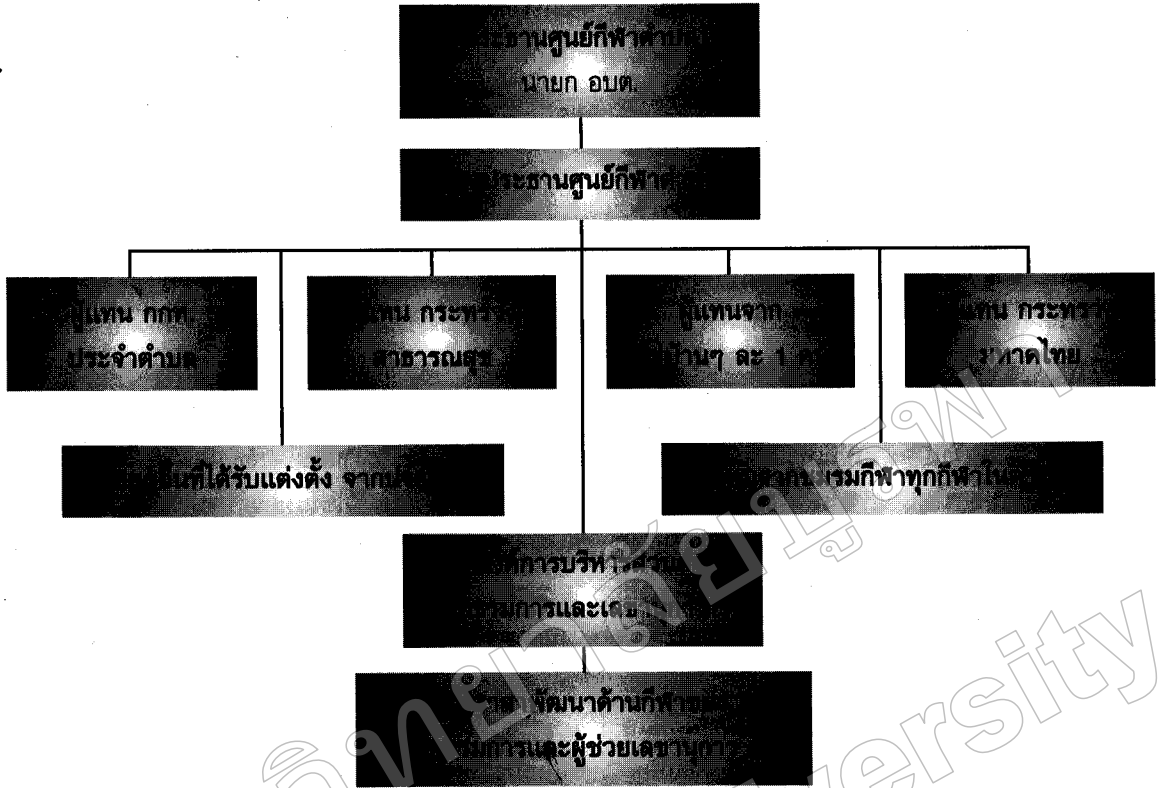
ด้านการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน

1. จัดหาอาสาสมัครผู้นำด้านการกีฬาประจำหมู่บ้านและตำบล
2. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาอย่างต่อเนื่อง
3. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา
4. พัฒนาและปรับปรุงสถานที่ออกกำลังกายและสนามกีฬา

ด้านการพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน

1. จัดให้มีอาสาสมัครผู้นำกีฬาเพื่อมวลชน
2. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในตำบลได้ใช้สถานที่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่าง
ต่อเนื่อง
3. จัดให้มีการเพิ่มและปรับปรุงสถานที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬา รวมทั้งศูนย์อุปกรณ์กีฬาในตำบล
4. กำหนดนโยบายชัดเจนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนในท้องถิ่น จัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์กีฬา บุคลากร
ประจำหน่วยงาน

โครงสร้างศูนย์กีฬาตำบลรูปแบบใหม่ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วเห็นชอบ

ด้านการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

1. สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ภาครัฐและเอกชน สถานศึกษาจัดให้มีการแข่งขันกีฬา
2. มีการจัดให้มีการลงทะเบียนนักกีฬาของตำบลในประเภทกีฬาต่าง ๆ
3. มีชมรมกีฬาในตำบล
4. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสวัสดิการแก่นักกีฬาในตำบล

ด้านการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ

1. ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสนับสนุนกีฬาเพื่อการอาชีพ
2. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันกีฬามวยไทยและตะกร้อเป็นประจำและต่อเนื่อง
3. จัดฝึกอบรมผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน เจ้าหน้าที่กีฬาในตำบล อาสาสมัครกีฬาประจำตำบลให้ได้รับความรู้อย่างถูกต้องตามหลักการความรู้ทางด้านกีฬาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา

ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา

1. จัดการอบรมให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬาให้กับผู้นำกีฬาในตำบล
2. เผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
3. ควรมีการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาประจำทุกจังหวัดเพื่อให้การบริการ เผยแพร่ความรู้ การทดสอบสมรรถภาพทางกายแก่ประชาชนในตำบลอย่างทั่วถึง
4. สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์กีฬาแก่ศูนย์การออกกำลังกายสุขภาพชุมชนในด้านเอกสารและการฝึกอบรม

ด้านการพัฒนาการบริหารทางการกีฬา

ผู้วิจัยได้พัฒนาโครงสร้างศูนย์กีฬาตำบลรูปแบบใหม่ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น

เห็นด้วยอัตราร้อยละ 100

อภิปรายผลการวิจัย

จะเห็นได้ว่าศูนย์กีฬาตำบล ที่จัดตั้งขึ้นโดยการกีฬาแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2543 นั้นพบปัญหาในการดำเนินงานไม่ว่าการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา และการบริหารทางการกีฬา ซึ่ง นัยนา หันมี (2542) วิสาร ปัญญชุณห (2537) ได้ศึกษาไว้ว่ากีฬาในตำบลนั้น ควรจะมีการพัฒนาและส่งเสริมกีฬาในท้องถิ่นโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารจัดการ รวมทั้งแนวทางแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 กล่าวไว้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้วศูนย์กีฬาตำบล รูปแบบใหม่ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นมีรูปแบบคือ มุ่งกระจายอำนาจการส่งเสริมกีฬา การบริหารการกีฬาจากส่วนกลางไปยัง ภูมิภาค โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการที่มาจากผู้แทนกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคน และส่งเสริมกีฬา ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีโครงสร้างที่มีองค์ประกอบของคณะกรรมการศูนย์กีฬาตำบล ประกอบด้วยประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานศูนย์กีฬาตำบลและมีรองประธานที่ประธานแต่งตั้งเป็นกรรมการ รวมทั้งมีผู้แทนกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนและส่งเสริมกีฬา เป็นกรรมการ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่ดีเพราะมีการบูรณาการร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการได้โดยการแต่งตั้งของประธานซึ่งรูปแบบปัจจุบันก็กำหนดไว้เช่นเดียวกับรูปแบบใหม่นอกจากนี้ ยังระบุให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือว่าเป็นพนักงานของภาครัฐทำหน้าที่บริหาร จัดทำและเสนอแผนงานของงบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรที่จะทำหน้าที่เลขานุการศูนย์กีฬาตำบล และรูปแบบใหม่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ด้านการกีฬาของตำบล เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ส่วนผู้แทน กกท.นั้น ยังเป็นกรรมการอยู่เหมือนเดิม รวมทั้งมีการะหน้าที่ที่ กกท.กำหนดไว้ชัดเจน ในอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนากีฬาและส่งเสริมกีฬาตำบล ดูแลรักษาสถานกีฬาและลานกีฬาของตำบลให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้ประโยชน์ได้สูงสุด จัดทำระเบียบควบคุมเบิกจ่ายดูแลเก็บรักษาอุปกรณ์กีฬาทุกชนิดตลอดจนการให้บริการแก่เยาวชนและประชาชน จัดตั้งชมรมกีฬาภายในตำบล อย่างน้อย ศูนย์ละ 1 ชนิดกีฬา จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือนและประจำปีของตำบล รวมทั้งเสนอแนวทางการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลไว้ด้วย แต่ยังมีจุดอ่อนคือขาดการระบุให้ผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วม รวมทั้งยังไม่ระบุให้ศูนย์กีฬาตำบลทำงานให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยมองว่าควรจะมีบุคลากรการกีฬาประจำศูนย์กีฬาที่ทำงานในศูนย์กีฬาตำบลโดยตรงจะทำให้การพัฒนากีฬาตำบลทำงานได้ต่อเนื่องตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมและพัฒนากีฬาได้อย่างถูกต้องซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) ในที่นี้ผู้วิจัยเห็นได้ว่าศูนย์กีฬาตำบลรูปแบบปัจจุบัน นั้นจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการเพราะรูปแบบเดิมนั้นคณะกรรมการยังไม่มีผู้แทนจากหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านเป็นคณะกรรมการ รวมทั้ง ผู้แทนชมรมกีฬาต่างๆ ด้วย ซึ่งจะได้แนวทางการดำเนินงานแบบการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 รวมทั้งยังสอดคล้องกับการส่งเสริมกีฬาเพื่อมวลชนในประเทศเกาหลี (Kim,1990) ที่พัฒนากีฬาเพื่อมวลชนโดยรัฐบาลกำหนดเป็นนโยบาย เช่นเดียวกับประเทศสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) (Cheng,1993) รวมทั้ง แอนน์ (Ann,1997) ได้พูดไว้เช่นเดียวกัน และ วิโรจน์ มังคลมณี (2546) รวมทั้งยุทธศาสตร์การกีฬาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (2547) รวมทั้ง ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2536) กาทหลง เย็นจิตต์ (2533) กล่าวไว้ว่าควรมีชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป รวมทั้งภาระกิจหน้าที่แนวทางการดำเนินงานที่จะนำมาเสนอตามรูปแบบใหม่ชัดเจนครบทุกด้านซึ่งจะทำให้การพัฒนาและส่งเสริมกีฬาในตำบลได้อย่างครบถ้วนตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) ครบทั้ง 6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาของชาติ และผู้วิจัยมีความเห็นว่าการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์กีฬาตำบลของการกีฬาแห่งประเทศไทย ตามโครงสร้างรูปแบบใหม่นั้นควรจะมีการกำหนดบุคคลอื่นที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานไม่ควรเกิน 12 คน เพราะรูปแบบในปัจจุบันของ กกท.ได้กำหนดไว้เช่นเดียวกัน

ถ้าไม่กำหนดนั้นอาจจะเป็นทั้งข้อดีและข้อเสียเพราะคณะกรรมการอาจจะมีมากเกินไป รวมทั้งอาจจะเพิ่มตำแหน่งรองประธานศูนย์กีฬาตำบลขึ้นมาเพราะจะได้ช่วยเหลือประธานกรณีประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

สรุปผลการวิจัย

จากข้อมูลที่ปรากฏทำให้สามารถสรุปได้ว่า ศูนย์กีฬาตำบลรูปแบบใหม่ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นมีรูปแบบภาระกิจหน้าที่ที่ชัดเจนครบทุกด้านตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) ครบทั้ง 6 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาของชาติ อีกทั้งโครงสร้างศูนย์กีฬาตำบลรูปแบบใหม่ยังให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารกีฬาในท้องถิ่นมากขึ้น จะทำให้ศูนย์กีฬาตำบลของกรกีฬาแห่งประเทศไทยรูปแบบใหม่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2547). ยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ (พ.ศ.2548-2551). ม. ป.ท.การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2538). รายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และดูกีฬา. กรุงเทพฯ : พรีเมียร์ เมย์ ออฟเซท.

----- (2543). รายงานผลการประเมินแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ระยะเวลา 3 ปี พ.ศ. 2540-2542. กรุงเทพฯ : เอกพิมพ์ไทย.

----- (2543). โครงการจัดตั้งศูนย์กีฬาอำเภอและศูนย์กีฬาตำบล. เอกสารอัดสำเนา.

----- (2544). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ : นิเวศน์ มิตรการพิมพ์.

กาทอง เย็นจิตต์. (2533). รายงานวิจัยทัศนคติของประธานกรรมการสภาตำบลที่มีต่อการส่งเสริมกีฬาในจังหวัดจันทบุรี. จันทบุรี: สำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี.

กรมการปกครอง. (2542). กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542). กรุงเทพฯ : อสารักษาดินแดง.

----- (2542). คู่มือการกำกับดูแลการปกครองส่วนท้องถิ่นในหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ. กรุงเทพฯ : อสารักษาดินแดง.

นัยนา หันมี. (2542). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านกีฬาขององค์การบริหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา กลิ่นรัตน์. (2536). การบริหารพลศึกษาและการจัดการธุรกิจกีฬา. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.

พันธ์ปรี ดาบเงิน. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิโรจน์ มังคละมณี. (2546). การจัดการกิจกรรมกีฬาในชุมชน. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

วิสาร ปัญญาชูณห์. (2537). การกีฬาระดับตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531-2539). วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2548. กรุงเทพฯ : เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. (2547). แผนยุทธศาสตร์กีฬาการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์กอบปี.

Ann, E. A. (1997). Survey of the lifetime needs and interests of senior citizens in middle Tennessee. **Dissertation Abstracts International**, 37, 6341-A.

Cheng, Chin-Fu. (1993). Competency assessment in sport management for the Republic of China (Taiwan). **Dissertation Abstracts International**, 101.

Kim, H.-D. (1990). Government policy for the promotion of sport for all In South Korea. **Dissertation Abstracts International**, 101.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University